

کي مني خولقاندروه؟ وپوچي؟
هه مووشتيک به لگه يه له سه ر بووني
خولقينه ر (په روه ر و کار)

من خلقني؟ ولماذا؟ كل شيء يدل على وجود الخالق؟ - كردي (سوراني)

كى مى خولقاندووه؟
وبۆچى؟ ھەموو شتىك
بەلگەيە لەسەر بوونى
خولقېنەر (پەروەردگار)

شركاء التنفيذ:

المحتوى الإسلامي

رواد الترجمة

جمعية الربوة

دار الإسلام

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

@ ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

کئی خولقینہری ئاسمانہ کان وزہوی وئہوی تیاندایہ له خولقینراوہ مہزنہ کان کہ له ژماردن نایہن؟

کئی ئەم ریکخستہ وئہوی دروستکردووہ له ئاسمانہ کان وزہوی؟

کئی مرؤفی خولقاندووہ و بیستن و بینن و تیگہ یشتنی پئبہ خشیووہ، وکی وایلئیکردووہ
بتوانیت زانست بەدەست بەینیت و هەست بکات بە هەقیقەتە کان له بووندا؟
چۆن لیکدانەوہ دەکەیت بو ئەم خولقاندنە وورده له ئامپرەکانی لاشەت و لاشە
بوونەوەرە زیندووہ کان؟ کئی بەدیهینان؟

ئەم گەردووہ چۆن ریکخراوہ و جیگیرە بەپیی یاساکان ؛ کہ زۆر بەوردی
گەردوونیان ریکخستووہ بەدریژایی هەزارەها سال؟

کئی ئەم ریکخستنانەوی داناوہ ؛ کہ رکیف بەم جیہانەوہ دەکەن (ژیان و مردن،
وزۆربوونی زیندووہرە کان، وشەو و پوژ، و هاتن و پویشتنی وەرزه کان، و هتد)؟

ئایا ئەم گەردووہ خۆی خۆی خولقاندووہ؟ یان له هیچەوہ هاتووہ؟ یان بە
ریکەوت هاتۆتە بوون؟

بوچی مرؤف باوہری بە هەندیک شت هەیه له کاتیکیدا نایانبینیت؟ وەکو:
(هەست کردن و ئەقل و روح و سۆز و خۆشەویستی) ئایا بەهۆی ئەوہ نییە کہ
شوینەوار و کاریگەریمان دەبینیت؟ ئیتر چۆن مرؤف نکۆلی دەکات له بوونی
خولقینەری ئەم گەردووہ مەزنە ؛ له کاتیکیدا شوینەواری خولقینراوہکانی و شوینەوار
و کاریگەری دروستکردن و پەحمەتی دەبینیت؟

هیچ کەسیک قبول ناکات ئەگەر بووتریت ئەم خانووہ هەیه بە بی ئەوہی کەس
دروستی کردبیت! یان بووتریت هیچ ئەم خانووہی هیناوتە بوون! ئیتر چۆن
هەندیک خەنک باوہریان وایە کہ ئەم گەردووہ مەزنە بە بی خولقینەر هاتۆتە بوون؟

چون مروفي ئاقل قبول ده کات نه گهر يي بوورتيت نه ووردی وړيکيه له گهردووندا
به ریکهوت هاتووه؟

خوای گهوره ده فهرمویت:

﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا

يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾﴾ [الطور: 35-36]

(أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ، أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا
يُوقِنُونَ). ﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ * أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بَلْ لَا يُوقِنُونَ﴾ واته: ﴿ئایا ئهوان (بی خالقیک) له خویناهوه دروست بوون یان
خوینان (خالق-خولقیته) ودروستکهری خوینانن؟ * ئهی ئایا ئهوان ئاسمانهکان
وزهویبان دروست کردووه (نهخیر وا نیه) بهلکو دنیا نین وگومانیان
هیه﴾. [52 : 32].

خوای بهرز ویاك

یهك پهروه‌دگار و خولقینهر هه‌یه، زور ناوی جوان و وسیفه‌تی مه‌زنی هه‌یه که نامازهن بو که مال و شکواری ئه و زاته میهره‌بانه، له ناوه‌کانی خوای گه‌وره: (الخالق -خولقینهر-، والرحیم -میهره‌بان-، والرازق -روژیده‌ر-، والکریم -به‌خشنده-)، و(الله) به‌ناوبانگترین ناوی خوای گه‌وره‌یه -سبحانه و تعالی-، ماناکه‌ی: به‌ته‌نھا شایسته‌ی په‌رسته‌نه که هیچ هاوبه‌شیکی نییه.

خوای گه‌وره له‌قورئانی پیرۆزدا ده‌فه‌رمویت ([1]):

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

[الإخلاص: 1-4]

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * (ئه‌ی پیغه‌مبیر ﷺ) بلی: هه‌ر ئه‌و (الله) یه خوای تاک و ته‌نھا (1) * اللَّهُ الصَّمَدُ اللَّهُ الصَّمَدُ * ئه‌و خوایه‌ی بی‌نیاز و جیی نیاز و ئومیدی (باوهر دارانه) (2) * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * که‌سی لی نه‌بووه و له‌کس نه‌بووه (3) * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ * وه هه‌رگیز هیچ که‌س هاوشیوه و هاوتای ئه‌و نییه (4)﴾ [4-1: 112].

و‌خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۗ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ۗ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۗ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: 255]

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ واته: ﴿خوا زانیکه جگه له ئهو هیچ یهکیکی تر پرستراوی ههق نیه -جگه له ئهو هیچ یهکیکی تر شایستهی پرستن نیه- و ئهو ههمیشه زیندوو و راگرو سهپریشتیاری (ههموو دروست کراوهکانیهتی)، نه ومنهوز دهیگریت و نه خهو (چونکه راگرو سهپریشتیاری بوونهوه ره)، ههرچی له ئاسمانهکان و ههرچی له زمویدا ههیه ههه ئهوزاته خاونهتی، کئی یه ئهوهی (دهتوانیت) تکا بکات له لای ئهو، بهبی مؤلتهی خوی، دهشرانیت چی له نیستاو داهاتوو و رابووردودا پرویداوو روودهات، هیچ کام له دروستکراوانی زانست و زانیاری تهواویان نیه دهربارهی زانیاری و زانستهکانی ئهو، مهگهر بهوهی که خوی بیهویت فیریان بکات (ئهم پیشکهوتن و زانستهی سهردهم بهشیککی کهمن له بهخششهکانی خوا)، فهرمانبرهواویی و دهسهلات و زانینی ئهوزاته ههموو ئاسمانهکان و زهوی گرتوتهوه و پاریزگاریان بهلای خواوه هیچ گران نیه و ماندووی ناکات و ههه ئهو خوای بهرزو بئند و گهورمیه﴾ [2 : 255].

سیفہ تہ کانی پەروردگار - سبحانہ و تعالیٰ -

پەروردگار زهوی خولقاندووه و ملکہ چی کردووه، و وایلئیکردووه گونجاو بیت بؤ ژیبانی خولقیئراوه کانی له سهری، وئهو زاته خولقاندوویه تی ئاسمانه کان وئهو هی تئیدایه له دروستکراوه مهزنه کان، و خور و مانگ وشه و ورؤژی بهم وردیه ریئخستووه که هه مووی ئاماژن بؤ مه زنی ئهو زاته میهره بانه.

پەروردگار هه وای بؤ ئیمه رامکردووه ؛ که ژیانمان به بی هه واهه برده وام نابیت، و بارانمان بؤ داده به زینیت و ده ریا و پرووباره کانی بؤمان رامکردووه، و خوراکمان پئیده به خشیت هه ر له و کاته و هی کورپه له بووین له نیوسکی دایکمان به بی ئه و هی هیچ هیز و توانایه کمان هه بیت، و وایکردووه که خوین به نیو ده ماره کانمان هاتوچو بکات و دلمان لیبدات به به رده و امی له و ورؤزه و هی له دایک بووین هه تاوه کو ده مرین.

خوای گه وره ده فهرمویت:

﴿وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِّنْ بُطُوْنِ اُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ شَيْئًا وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ
وَالْاَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ﴾ [النحل: 78]

﴿وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُوْنِ اُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ شَيْئًا وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ﴾ ﴿وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُوْنِ اُمَّهَاتِكُمْ لَا
تَعْلَمُوْنَ شَيْئًا وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ﴾ واته:
﴿خوا ئه و خوايه يه که ئیوهی له سکی دایکتان ده ره یئاوه که هیچتان نه ده زانی
وه (خوا) گوئ و چاو و دلی پئداون بؤ ئه و هی سوپاسی (خوا) بکه ن﴾ [16: 78]

پەروردگاری پهرستراو ده بیت خاوه نی کاملترین
سیفہ تہ کان بیت

خولقئینه رمان ئەقلى پدبەخشیووین که دان دەنیت ودرک دەکات بە مەزنی
پەروردگاری، وفیترەتی لە ئیمە رواندووە که ئاماژە بە بۆ کاملی ئەو زاتە وناکریت هیچ
سیفەتییکی که موکورتی تیدا بیت.

پەرستن دەبیت تەنھا بۆ اللە بیت ؛ تەنھا ئەو کاملە بۆیە تەنھا ئەو شایستە ی
پەرستنه، پەرستنی هەر کەس وشتییکی تر جگە لە ئەو زاتە ؛ پوچەلە وکە موکورتی
تیدا بە ولەو هەیه تووشی مردن ونەمان بیت.

پەرستراوی هەق که شایستە ی پەرستنه نابیت مروّف وبت ودار وئاژەل بیت!
گونجاو نییە بۆ مروّفی ئاقل که جگە لە خودایەکی کامل هیچ یەکیکی تر
بەرسریت، ئیتر چۆن خولقئینراوێک دەپەرستیت که لە خوار پلە ی پەروردگاری
مەزنە و لەو هەیه نەگات بە پلە ی مروّفیش!

ناکریت پەروردگار کۆرپە لە بیت لە سکی ئافرەتیکدا، و لەدایک بیت هەر وەکو
چۆن مندال تر لەدایک دەبیت!

پەروردگار خولقئینراوەکانی خولقاندوو، و هەموو خولقئینراوەکان لەناو چنگی
ئەودان ولە ژێر دەسەلاتی ئەودان وملکە چن بۆی؛ بۆیە هیچ مروّفیک ناتوانیت زیانی
پدبگە یەنیت، و هیچ یەکیک ناتوانیت لەخاچی بدات و سزای بدات و سوکایەتی
پدبکات!

ناکریت پەروردگار بمریت!

پەروردگار هیچ شتییکی لەبیر ناچیت وناخەویت و خواردن ناخوات، ئەو زاتە
مەزنە ناکریت هاوسەر و مندالی هەبیت ؛ خولقئینەر خاوەن سیفەتەکانی مەزنی تە
بۆیە ناکریت وەسف بکریت بەو هە ی پبویستی بە شتیکە یان کە موکورتی هەیه،
و هەموو ئەو دەقانە ی پبچەوانە ی مەزنی تی پەروردگار پبشان دەدەن ؛ که دەدرینە پال
پبغە مەبران لە کتیبەکانی پبشو، هەموویان دەقی گۆراو و دەستاریکراون و بە شتیک نین

له وهى راست كه موسى وعيسا وپنغه مبه رانى تر پيى هاتون -عليهم الصلاة والسلام-.

خوای گه وره ده فهرموت:

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ ۖ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۗ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۗ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ﴾ (٧٣) مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ [الحج: 73-74]

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ ۖ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۗ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۗ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ﴾ (73) ﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ ۖ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۗ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۗ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ﴾ * نهى خه لكينه: نموونه يه كه هينراوته وه چاك گوڼي بو بگرن؛ به راستي نه وانه ي كه هاناو هاواريان لیده كه نه له جياتي خوا، هه رگيز ناتوان تاكه مېشيك دروست بكن، هه رچه نده بو نه و كاره كوښينه وه و (يارمه تي يه كتريش بدهن) و نه گهر مېشه كه شتيكيان لي بفرينيت، ناتوان لي بسيننه وه، داواكارو داوا لیکراو هه ردووكيان لاواز و بي دهسه لاتن. (73) مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ (74) مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ * نه وانه (وه كو پيوست) قه دري خويان به چاكي نه زاني، پيزي په روه ردگاريان به ته واوي نه گرت، له كاتيكا به راستي خوا زور به هيزو به توانا و بالادهسته (74) ﴿[22: 73, 74].

تيا مه عقوله په روه ردگار وازمان لیبهينيت به بي

نه وهى وهى ئاسمانيمان بو بنيريت؟

ئایا مه عقوله خوای گه وره هه موو ئه م خولقینراوانه دروست بکات به بی مه به ست، ئایا بی هوده و ته نه ا بو گه مه دروستیانی کردوو له کاتی کدا ئه و زاته دانا وزانایه؟

ئایا مه عقوله ئه و زاته که ئیمه ی به م وردی و ږیکیه دروست کردوو، و ئاسمانه کان وزه وی بو مان رام کردوو؛ به بی مه به ست ئیمه بخولقینیت، یان به جیمان به یتیت به بی وه لامدانه وه ی گرن گترین پرسیره کان که به رده وام له هزرماندایه، وه کو: بوچی ئیمه لیره ی؟ و چی هه یه له پاش مردن؟ و مه به ست چیه له خولقاندنمان؟

خوای گه وره پیغه مبه رانی نارد بو ئه وه ی مه به ستی بوونمان بزانی، و تیبگه ی چ ییمان ده ویت!

خوای گه وره پیغه مبه رانی نارد بو ئه وه ی ییمان رابگه یه نن که ته نه ا الله شایسته ی په رسته نه، و بو ئه وه ی بزانی چون بی په رستین، و بو ئه وه ی فه رمان ونه هی لی کراوه کان به ئیمه رابگه یه نن، و په وش و به ها چاکه کان فی ری ئیمه بکه ن؛ ئه گه ر ده ستیان پیوه بگرین ژیانیکی خوشمان ده بی ت که پر ده بی ت له خیر و به ره که ت.

خوای گه وره زور پیغه مبه ری ناردوو وه کو (نوح، ئیبراهیم، موسا، عیسا)، الله نیشانه و موعجیزه ی زوری پیان به خشی که به لگه ن له سه ر راستگوییان، و به لگه ن له سه ر ئه وه ی ئه و پیغه مبه رانه له لایه ن په روه ر دگاره وه نیردراون.

کو تا پیغه مبه ر موحه مه ده -صلی الله علیه وسلم- و خوای گه وره قورئانی پیروزی بو دابه زاند.

پیغه مبه ران زور به روونی به ئیمه یان رابگه یاندوو که ئه م ژیا نه شوینی تاقیکردنه وه یه، و ژیا نی راسته قینه له پاش مردن دیت.

ئیمانداران که الله یان په رستوو به ته نه ا وها و به شیان بو ی بریار نه داوه، و با وهریان به هه موو پیغه مبه ران هینا وه؛ شوینی هه تاهه تاییان به هه شته، و کافره کان که

په رستراوی تریان په رستووه له گه ل الله یان بیباوهر بوون به یه کتیک له پیغه مبه رانی
خودا؛ شوینی هه تاهه تایان دوزخه.

خوای گه وره ده فهرمویت:

﴿يَا بَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنِ اتَّقَى وَأَصْلَحَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾﴾ [الأعراف: 35-36]

یابنی آدم ایما یاتیننکم رسل منکم یقصون علیکم آیاتی فمَنِ اتقی وَأصلح فلا
خوف علیهم ولا هم یحزنون (35) ﴿یابنی آدم ایما یاتیننکم رسل منکم یقصون
علیکم آیاتی فمَنِ اتقی وَأصلح فلا خوف علیهم ولا هم یحزنون * نهی نه وهی
نادهم نه گهر بوتان هات پیغه مبه رانیک له خوتان نایه ته کانی منیان بو
خویندنه نه جا هر کهس خوئی پاراست (له نا فهرمانی خوا) و کرده وهی چاکی
کرد نه وه مه ترسیان له سهر نیه وخهم و خه فه تیش ناخون (35) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (36) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ * وه نه وان هس که
بی بروا بوون به نایه ته کانی نیمه و خوئیان بهزل ده زانی له به ران بهر نه و نایه تانه دا
نه وان ه هاوه لانی ناگرن نه وان ه به هه می شه بی تیایدا ده می ننه وه (36) ﴿7﴾ :
[35,36].

وپه روه رداگر - سبجانه و تعالی - ده فهرمویت:

﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾﴾ [المؤمنون: 115]

﴿ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴾ ﴿ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴾ واته: ﴿ ئَايَا ئِيُوهُ گومانتان و ابووه که بیگومان ئیوه مان به بی هوده دروستکردوووه وه (وا گومانتان دهبرد) بیگومان ئیوه ناگه ریپنه وه بۆلای ئیمه؟ ﴾ [23: 115].

قورئانی پیروژ

قورئانی پیروژ قسه ی خودایه که دایبه زاندوووه بۆ سه ر کۆتا پیغه مبه ر موحه مه د - **صلی الله علیه وسلم**، گه وره ترین مو عجزیه که به لگه یه له سه ر راستگۆی پیغه مبه رایه تی موحه مه د - **صلی الله علیه وسلم**؛ حوکمه کانی هه ق و داد په ره ری تیدایه وه وه آلله کانی هه مووی راستن، خوای گه وره به ره نگاری به درۆخه ره وانی قورئان بووه وه به وه ی سوره تیک وه کو قورئان به یین؛ نه یان توانی به هۆی جوانی شیوازه که ی و ناوازه یی ده سه ته واژه کانی، وزۆر به لگه ی ئه قلی و راستی زانستی تیدایه که به لگه ن له سه ر ئه وه ی مه حاله ئه م کتیبه مرۆف داینا بی ت به لکو قسه ی په ره وردگاری مرۆفه - سبحانه و تعالی -.

بۆچی چه نده ها پیغه مبه ر هه یه؟

خوای گه وره هه ر له سه ره تای بلا بوونه وه ی مرۆف له سه ر زه وی؛ چه نده ها پیغه مبه ری بۆیان ناردوووه بۆئه وه ی بانگه وازی خه لکی بکه ن بۆ لای په ره وردگاریان، و فه رمان ونه هی لیکرا وه کانیان پیبگه یه نن، و بانگه وازی هه موویان بریتی بوو له: په رستی الله به ته نها - عز و جل -، هه ر ئومه تیک ده ستیکرد بی ت به وازه ی تان یان شیواندنی ئه وه ی پیغه مبه ره که ی پی هاتوووه له فه رمانکردن به ته وحید - یه ک خوا په رستی -؛ ئه وا خوای گه وره پیغه مبه ریکی تری بۆیان ناردوووه بۆئه وه ی ریبازه که یان بۆ راست بکاته وه، و خه لکی بگه ریپنیه ته وه بۆ سه ر فیره تی پاک به ته نها په رستی الله و گۆی رایه لیکردنی، هه تا وه کو خوای گه وره کۆتایی به ناردنی پیغه مبه ران هی نا به ناردنی موحه مه د - **صلی الله علیه وسلم**، که شه ریه تییکی گشتگیری بۆ مرۆفایه تی هی نا که

ههتا ههتا به ده مینیتته وه تا وه کو روژی قیامت، ته واوکار وهه لوه شینه ره وهی شهر یعه ته کانی پیشوو، وپه روهردگار - عز وجل - زامنی مانه وه و بهرده وای بو ته م شهر یعه ته کرد هه تا وه کو روژی قیامت.

بویه ئیمه ی مسوئمان - بهو شیوه ی الله فه رمانی پیکردوو - باوه ریمان به هه موو پیغه مبه ران وکتیبه کانی پیشوو هه یه.

خوای گه وره ده فه رمویت:

﴿ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ [البقرة: 285]

﴿ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ واته: ﴿پیغه مبه ر - صلی الله علیه وسلم - بروای هینا بهو په یامه ی که بو ی نیردراوه له په روهردگاریه وه له گه ل برواداراندا هه موو بروایان هینا وه به خوا وه فریشته کانی وه کتیبه کانی (په یامه کانی) وه پیغه مبه رانی جیاوازی ناکه ین له نیوان هیچ یه کییک له په یامبه ران (برواداران) ووتیان: (پیغه مبه ر ئاینی خوای پیگه یان دین ئیمه ش) بیستمان فه رمان به رداریمان کرد داوای لیخوشبوونت لیده که ین ئه ی په روهردگارمان وهه ر بو لای تو یه گه رانه وه مان﴾ [285: 2]. [285: 2].

مرؤف نايته ئيماندار هه تاوه كو باوهر دههينيت به هه موو پيغه مبه ران

ئه وهى پيغه مبه رانى ناردووه ؛ الله يه، وهه ركه سيك بيباوهر بيت به يه كيك له پيغه مبه ران ئه وا بيباوهر بووه به هه موويان، هيچ تاوانيك گه وره تر نيه له وهى مرؤف وهى خودا رت بكتاوه، بويه بو چوونه به هه شت ده بيت مرؤف باوهرى به هه موو پيغه مبه ران هه بيت.

واجبه له سه ر هه موو مرؤفيك باوهر بههينيت به هه موو پيغه مبه رانى خودا، ئه ميه ش نايه ته دى هه تاوه كو باوهر دههينيت به كو تا پيغه مبه ر موحه مه د - صلى الله عليه وسلم - وده بيت به يه كيك له شوينكه وتووانى.

خوای گه وره له قورتانى پيروزدا باسى ئه وه مان بو ده كات هه ركه سيك باوهر نههينيت به يه كيك له پيغه مبه رانى خودا ؛ ئه وا بيباوهر وكافره به وهى خودا،
ئه م ئايه ته بخوينه وه:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ
نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ ۖ وَنُكْفِرُ بِبَعْضٍ ۖ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ
هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾﴾ [النساء: 150-151]

"إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ
نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنُكْفِرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ
وَنُكْفِرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا * به راستى ئه وان هى بي باوهرن
به خواو پيغه مبه ره كانى وه ده يانه وي ت جياوازى بخه نه نيوان خوا و

پیغہمبہرہ کانی وہ ده لئین باوہر بہہندیک (له پیغہمبہران) دهینین وہ باوہر
 ناہینن بہہندیکی تریان و دهیانہویت له و نیوانہدا ریگہیہک بدہنہبہر
 (150) أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٤﴾. أُولَئِكَ هُمُ
 الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا * ئا ئهوانہ بہراستی بی باوہری
 تہواون وہ نامادہمان کردووه بو بی باوہران سزایہ کی رسواکەر (151)[4]:
 .[150,151]

ئايا ئىسلام چىيە؟

ئىسلام برىتتپە لە تەسلىم وملكەچبوون بۇ خواى گەورە بەپىيى بنەماكانى تەوحدىد -يەك خوا پەرستى-، وگوپرايەلى و فەرمانبەردار بوون بۇ شەرىعە تەكەى بە رازى بوون و قوبولكردنەوہ.

خواى گەورە پىغەمبەرانى ناردووہ بۇ گەياندى مەزنترىن پەيام ؛ ئەوئش برىتتپە لە : بانگەوازى كردن بۇ پەرستى اللہ بە تەنھا بەپى برىاردانى هاوبەش لە پەرستنىدا.

ئىسلام ئاينى ھەموو پىغەمبەرانە، يەك بانگەوازيان ھەيە بەلام شەرىعە تەكانيان جىاوازە، وئەمرو تەنھا مسولمانان شوئىنكە وتووى ئاينى راستن كە پىغەمبەران پىي ھاتوون، تەنھا پەيامى ئىسلام ھەق وراستە لەم سەردەمەدا، ئەو پەرورەدگارەى كە ئىبراھىم و موسا و عىسای ناردووہ ؛ ھەر ئەوئش كۇتا پىغەمبەرى ناردووہ كە موخەمەدە -صلى الله عليه وسلم-، شەرىعە تى ئىسلام ھەئوہ شىئە رەوہى شەرىعە تەكانى پىشووہ و چىتر نابىت كارىان پىبكرىت.

ئەمرو ھەموو ئاينەكانى سەر زەوى -جگە لە ئاينى ئىسلام- لە دروستكراوى مروفن، يان ئاينى اللہ بوون پاشان گۇردران و دەستكارىكران ؛ بۇيە بوون بە تىكەئەيەك لە خورافىيات وئەفسانە و كوششى مروفەكان. لە بەرامبەردا ؛ بىروباوہرى مسولمانان بىروباوہرىكى روون ونە گۇرە، بروانە قورئانى پىرووز يەك كتتپە لە ھەموو وئاتەكانى مسولمانان.

خواى گەورە لە قورئانى پىرووزدا دەفەرموئت:

﴿قُلْ ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعٖلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ

لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾ [آل عمران: 84-85]

قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ ﴿قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴾ * (ئەى پىغەمبەر ﷺ) بلى: ئىمە پرومان ھىناوہ بە خوای گەورە وە بەوہى نىراوہتە خواریوہ بو مان وە بەوہى کہ نىراوہتە خواریوہ بو ئىبراھىم و ئىسماعیل و ئىسحاق و یەعقوب و کورانی یەعقوب وە بەوہى کہ دراوہ بە موسا و عیسا وە پىغەمبەرەکانى تر لە پەرورەدگارینەوہ جیاوازی ناکەین لە نىوان ھىچ کامیک لەم پىغەمبەرەنە وە ئىمە بو خوای گەورە گەردن کہ چىن (84) وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾. وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ * و ھەرکەسێک ئاینێکی تر پەیرەو بکات جگە لە ئىسلام ھەرگیز لى قبول ناکریت لە قیامەتیشدا لە دۆراوہ کان دەبیت (85) ﴿3: 84,85﴾.

باوهرى مسولمانان چيه سه بارهت به عيسا - عليه السلام -؟

ئایا دەزانیت واجبه مسولمان باوهرى به پىغەمبەر عیسا ھەبیت و خووشى بویت و پىزى لىبگرت و باوهر به پەيامەكەى بەھىت ؛ کہ بریتىە لە بانگەوازی بو پەرستى تەنھا اللہ بەبى بریاردانى ھاوبەش لە پەرستنىدا ! و مسولمانان باوهریان وایە عیسا و موحمەد - صلى الله عليهما وسلم - پىغەمبەر بوون، و نىردراون بوئەوہى رىتموئىنیکار و ھىدايەتدەرى خەلكى بن بو رىبازى اللہ و رىبازى بەھەشت.

باوهرمان وایه که عیسا -علیه السلام- یه کئیک بوو له مهزنترین پیغهمبه رانی خودا که پهروهردگار ناردونی، و باوهرمان وایه به موعجزه ئاسا له دایکبووه، الله له قورئانی پیروزدا باسی ئه وهی بۆ کردووین که عیسا ی به بئ باوک خولقاندوو ؛ ههروه کو چۆن ئاده می خولقاند به بئ ئه وهی دایک و باوکی هه بیئت و پهروهردگار له سهر ئه نجامدانی هه موو شتیک تواناداره.

باوهرمان وایه عیسا خودا نییه، و کوری خودا نییه، وله خاچ نه دراوه به لکو ئه و ئیستا زیندوو، خوی گه و ره بۆ لای خو ی به رزی کرده وه بۆ ئه وهی له کو تایی دونیادا دابه زیت وه کو فه رمانرپه وایه کی دادپهروه ر، و له گه ل مسولمانان ده بیئت چونکه ته نها مسولمانان باوهریان به ته وحید -یه ک خوا په رستی- هه یه که عیسا وهه موو پیغهمبه ران به م په یامه ره وانه کراون.

خوی گه و ره له قورئانی پیروزدا باسی ئه وهی بۆ کردووین که نه سرانیه کان په یامی عیسا یان شیواند وگوریا ن، و خه لکانیکی گومرا ولادهر ده ستکاری ئینجیلیان کرد وگورانکاریان تیدا کرد وهه ندیک ده قیا ن بۆ زیاد کرد که عیسا نه یفه رموو، و به لگه یش له سهر ئه م بابه ته ؛ بوونی چهنده ها جو ری جیا وازه له ئینجیل که پرن له دژیه کی له ده قه کاناندا.

به پیی وه حی الله ؛ عیسا پهروهردگاری ده په رست وداوای له هیچ یه کئیک نه کردوو که ئه و به په رستیت به لکو فه رمانی به قه ومه که ی ده کرد که ته نها پهروهردگاریان به په رستن، به لام شه یتان گا و ره کانی گومرا کرد و وایلینکردن که عیسا به په رستن، پهروهردگار له قورئاندا پیمانی راگه یاندوو که له قیامه تدا لیخوشبوون نییه بۆ که سئیک جگه له الله ی په رستبیت له گه ل الله و له سهر ئه مه مردبیت به بئ ته و به کردن، و عیسا له روژی قیامه تدا حاشا ده کات له وانه ی ئه ویان په رستوو، و پیان ده فه رمویت من فه رمانم پیکردن به ته نها خولقینه رتان به په رستن وداوام لیته کردن من به په رستن. له و به لگانه ش له سهر ئه م بابه ته خوی گه و ره ده فه رمویت:

﴿يَتَأْهَلُ الْكِتَابِ لَا تَعْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلٌ ﴿١٧١﴾﴾ [النساء:

[171

﴿يَتَأْهَلُ الْكِتَابِ لَا تَعْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا﴾ ﴿يَتَأْهَلُ الْكِتَابِ لَا تَعْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا﴾ واته: ﴿ئهى خاوهن پهراوه ئاسمانيه كان زياده رهوى مه كهن له ئاينه كه تاندا وه شتيك مه ئين له بارهى خواوه بيجگه له راستى بيگومان مه سيح عيساى كورى مه ريهم نه نها پيغه مبهرى خوايه (دروستى كردوه به) ووتهى خوى (ببه) به، گيانيكه له لايه ن خواوه به خشراوه كه واته بروا بهينن به خواو پيغه مبهرانى وه مه ئين (خواكانمان) سيانن (الله و عيسى و مه ريهم) (له و ووتهيه) واز بهينن چاكرته بوتان بيگومان خوا په رستراوئيكى ته نهايه پاك و بيگهردى بو خوا له وهى رولهى هه بيت هه ر هى خوايه هه رچى له ئاسمانه كان و هه رچى له زه ويدايه وه خوا به سه چاوديربيت (و هه موو شتيكى بدرتته دهست) ﴿[4 : 171].

وپەرورەدگار دەفەر موویت:

﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يٰعِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ قَالِ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعَلَّمْ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ [المائدة: 116]

(وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ ۚ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ ۚ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعَلَّمْ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ ۚ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ ۚ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعَلَّمْ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ وَاتِهِ: ﴿وَهُوَ (بیر بکه ره وه) کاتیک خوا ده فەر موویت: (له پورژی دوایدا) ئە ی عیسی کوری مەریەم ئایا تۆ ووتووتە بە خەڵکی کە من و دایکم بە دوو پەرستراو دابنێن (وبمان پەرستن) لە جیاتی خوا؟ (عیسا) ووتی: پاک و بێگەردی بۆ تۆ ئە ی خوا یە نابیت و ناگونجیت بۆ من شتێک بلێم کە بە هیچ شیوێک مافی من نیە ئە گەر من ئەو قسە یەم کردبیت ئەو بە راستی تۆ ئاگات لێیە چونکە تۆ ئەو هی ئەو فەسەم دایە دەیزانی بەلام من نازانم و بێ ئاگام لەو هی کە لەنەفسی تۆ دایە بە راستی تەنھا تۆ زانای تەواوی بە هەموو نەهێنیە ک) ﴿[5: 116]

ئەو هی دەیه ویت ڕزگاری بێت لە قیامەتدا ؛ دەبیت بێتە نیو ئاینی ئیسلامە وه و شوێنی پێغەمبەر موحمەد بکه ویت -صلی الله علیه وسلم-

لەو هەقیقەتە نەو هی کە هەموو پێغەمبەران -علیهم السلام- کوکن لەسەری ئەو هی کە لە قیامەتدا تەنھا مسوولمانان ڕزگاریان دەبیت؛ ئەوانە ی باوهریان بە الله هیناوه -

سبحانه و تعالیٰ - و له په رستنیدا هیچ یه کټکیان نه کړدووه به هاو به شی، و باوهریان به هم موو پیغهمبه ران هیناوه. نه وانه ی له سهرده می موسا بوون و باوهریان پی هینا وشوینی رینماییه کانی که وتن ؛ نه وانه ی مسوئلمان و ئیماندار و چاکه کارن، به لام پاش ناردنی عیسا واجب بوو له سهر شوینکه و تووانی موسا باوهر به عیسا بهین و شوینی بکه ون، هه رکه سینک باوهری به عیسا هینا بیت مسوئلمان و چاکه کاره، و نه وه ی بیباوهر بوو بیت به په یامی عیسا و وتبیتی هه ر له سهر ئاینی موسا ده مینمه وه ؛ نه مه ئیماندار نییه، چونکه ره تی کړدووه ته وه باوهر به پیغهمبه ریک بهینیت که په روه ردگار ناردووه تی، پاشان که خوی گه وره پیغهمبه ر موحه مه دی نارد ؛ واجبه له سهر هم موو خه لکی باوهری پیبهنین، نه و په روه ردگاره ی موسا و عیسای ناردووه ؛ هه ر نه ویش کوټا پیغهمبه ری ناردووه که موحه مه ده - **صلی الله علیه وسلم** -، نه وه ی کافر و بیباوهر بیت به په یامی موحه مه د - **صلی الله علیه وسلم** - و بلیت له سهر شوینکه و تنی موسا و عیسا ده مینمه وه نه وانه که سه ئیماندار نییه.

ته نها به س نییه که بلیت ریز له مسوئلمانان ده گرم، و ته نها به س نییه بو رزگار بوونی ؛ خیر بکات و یارمه تی هه ژاران بدات، به لکو ده بیت باوهر به الله و کتیبه کانی و پیغهمبه رانی و روژی قیامت بهینیت؛ بوټه وه ی خوی گه وره کړدووه چاکه کانی لی قبول بکات ! هیچ تاوانیک گه وره تر نییه له شیرک - هاو به شدانان بو الله - یان بیباوهریون به الله یان ره تکر دنه وه ی نه و وه حیه ی خودا دایبه زاندووه یان بیباوهر بیت به پیغهمبه رایه تی کوټا په یامبه ر موحه مه د - **صلی الله علیه وسلم** - . جوله که وگا وره کان نه وانه ی ده بیستن سه باره ت به ناردنی پیغهمبه ری خودا موحه مه د - **صلی الله علیه وسلم** - و ره تی ده که نه وه ئیمانی پیبهنین و نایانه ویت بینه نیو ئاینی ئیسلامه وه ؛ نه مانه شوینی هه تاهه تایان دوزه خه وه، هه وره کو خوی گه وره ده فهرمویت :

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ﴾ [البينة: 6]

{إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ} ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ﴾ واته: ﴿به راستی نه وانهی بی باوهر بوون له خاوهن کتیبه کان و موشریک و هاوه لگه ران ده خرینه ناو ناگری دوزه خه وه و به نه مری تیایدا بو هه میشه ده مینده وه، ههر نه وانه ن تاوانبارترین و خراپترینی خه لکانی سه رزه وی﴾ [98: 6].

کاتیک کوّتا په یامی خودا دابه زی بو هه موو مروّفایه تی ؛ واجبه له سه ر هه موو مروّفیک که سه باره ت به ئیسلام وکوّتا په یامبه ر موحه مه د -صلی الله علیه وسلم- ده بیستیت باوهری پنبهینیت، وشوینی شه ریه تی ئیسلام بکه ویت وگوّترایه لی پیغه مبه ر -صلی الله علیه وسلم- بیت له فه رمان ونه هی کردنیدا، بوّیه هه رکه سنیک سه باره ت به ئەم کوّتا په یامه بیستیت ؛ و باوهری پینه هینیت، ئەوا الله هیچ شتیکی لی قبول ناکات وله قیامه تدا سزای دهدات، وله و به لگانه ش له سه ر ئەم بابه ته ؛ خوای گه وره ده فه رمویت:

{وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ} ﴿٨٥﴾
[آل عمران: 85]

{وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ} ﴿٨٥﴾
{وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ} واته: ﴿و هه رکه سنیک ئاینیکی تر پهیره و بکات جگه له ئیسلام هه رگیز لی قبول ناکریت له قیامه تیشدا له خه سارومه ندان ده بیت﴾ [3 : 85].

وخوای گه وره ده فه رمویت:

﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا ۗ مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾﴾ [آل عمران: 64]

(قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ) ﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾ واته: ﴿(ئهِى پيغهمبر ﷺ) بلى: ئهى خاوهن نامه كان وهرن بو لاي ووتهيه كي راست و (يه كسان) له نيوان ئيمه و ئيوه دا كه جگه له خوا هيچ نه په رستين وه هيچ شتيك نه كه ين به هاوبه شى وه هه نديكمان هه نديكمان به په روه ردگار دانه نيبن ئه مجا گهر پشتيان هه نكرد ئيوه ش بلىن: ئيوه شاهيد بن كه ئيمه فه رمانبه ردار و گوپرايه ل وملكه چى خوداين﴾ [3: 64].

دهيٽ جي بڪم بڻهوهي بيمه مسولمان؟

بڻهاتنه نيو ٿاينى ئيسلام واجبه مرؤف باوهر بهينيت به ٽهم شهش پايه:

باوهرهينان به الله -سبحانه وتعالى- وٽه و زاته خولقينه رپوژيدهر وبه رپوبهر ومولكدارى ههموو شتيكه، هيچ شتيك وه كو ٽهو نييه وهاوسهر ومندالي نييه، وٽه نها ٽهو شايستهى په رسته.

باوهرهينان به فريشته كان وٽه وان بهندهى الله ن -سبحانه وتعالى-، و له نور خولقينهراون وله كردهوه كانيان: وه جي داده به زين بڻ پيغه مبه ران.

باوهرهينان به ههموو كتبه ٽاسمانيه كان كه خواى گه وره دايبه زاندين بڻ سه ر پيغه مبه راني؛ له و كتبه انه يش: ته ورات وٽينجيل، وكوٽا كتبه ٽاسماني قورٽاني پيروزه.

باوهرهينان به ههموو پيغه مبه ران وه كو نوح وٽيبراهيم وموسا وعيسا، وكوٽا پيغه مبه ر موحه مه ده -صلى الله عليه وسلم-، ٽه وان مرؤفن وخواى گه وره وه جي بڻ ناردن وسه ر ياني خست به به خشيني نيشانه وموعجيزه كان پينان؛ كه به لگهن له سه ر راستگويان.

باوهرهينان به رپوژى دواي؛ كاتيك خواى گه وره له سه ره تاوه تا كوٽاي مرؤفه كان زيندوو ده كاته وه، و دادوه رى له نيوان بهنده كانى ده كات، ٽيمانداران ده چنه به هه شته وه وكافره كان ده خرينه نيو دوزه خه وه.

باوهرهينان به قه ده رى الله، و په روه ر دگار سه باره ت به ههموو شتيك ده زانيت له وهى له رابردوو رپويداوه وٽه وه يشى له داهاتوودا رپوده دات، وخواى گه وره ههموو ٽه مانه ي نووسيووه و ويسى له سه ر رپوودانيان هه بووه، وه ههموو شتيكى خولقاندووه.

ئىسلام رېڭايى بەختە وەرىيە

ئىسلام ئايىنى ھەموو پىغەمبەرلەرنى ئاينىكى تايىبەت نىيەت بۇغەرەب.

ئىسلام رېڭايى راستە قىنەيە بۇ بەختە وەرىيە لە دونىادا وبۇ نىعمەتتى نەبراوہ لە قىيامەتدا.

ئىسلام تاكە ئاينە كە دەتوانىت پىويستىيە رۇحى ولاشەيىيە كانى مروؤف جىبەجى بىكات، وتاكە ئاينە كە دەتوانىت ھەموو كېشە كانى مروؤفايەتتى چارەسەر بىكات. خوای گەورە دەفەرموئىت:

﴿قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا ۗ وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾﴾ [طه: 123-124]

{ قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾ قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٤﴾ } (خو) فەرمووی ھەردووکتان برۆنە خواریو (لەبەھەشت) بەیەكەو، (نەوہكانتان) دەبنە دوژمنی یەكتری جا ئەگەر (بە پىغەمبەرلەندا) پەيامتان بۇ ھات لەلایەن منەوہ ئەوسا ئەوہی شوئى رېنمونی من بکەوئىت ئەوہ (لەدونىادا) گومرا نابئىت و (لەرۆژى دوایشدا) تووشى ناخۆشى و زەحمەت نابئىت (123) وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا ۗ وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى * وە ھەركەسىك روو وەرگىرئىت لەرېبازو یادی من ئەوہ بېگومان ئەو كەسە گوزەرانیكى سەخت و تەنگى دەبئىت

(له گۆردا) و له رۆژی دواییدا چه شری ده کهین به کوپری (124) ﴿20: 123
[124,

چی سوودیك به دهست دهیئم ئه گهر بیمه نیو ئاینی ئیسلامه وه؟

هاتنه نیو ئاینی ئیسلام زور سوودی ههیه، له وانهیش:

- بردنه وه وشه ره فمه ندی له دنیا دا به وهی مرؤف ده بیته به ندهی الله له دنیا دا،
ئه گهر نا ده بیته به ندهی ههوا و ئاره زوو وشه ییتان وشه هوهت.

- گه وره ترین بردنه وه له قیامه تدایه ؛ کاتیک له سزای دۆزه خ رزگاری ده بیته
وده چیته به ههشت، وره زامه ندی الله به دهست ده هیئیت و بو هه تاهه تای له
به هه شتدا ده میئیته وه.

- ئه وانه ی په روه ردگار ده یان خاته به هه شته وه ؛ له نیو نیعمه تی نه براوه ده ژین به ی
مردن و تووشی هیچ جوریک له نه خووشی و ئازار و خه فته نابن، وهه رگیز پیر نابن
و ئه وهی بیان هویت پیمان ده به خشریت.

له به هه شتدا خووشی و نیعمه تی وه های تیدا یه که هه رگیز چاوه کان نه یان بی نیو وه،
و گوئی هه کان نه یان بیستوو ه، وهه رگیز به خه یالی هیچ مرؤفیکدا نه هاتوو ه.

لهو به لگانه ش سه بارهت بهم بابه ته، خوی گه وره ده فه رمویت:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۗ

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ [النحل: 97]

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۗ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ واته: ﴿هه رکهس له نیر یان له می
کرده وهی چاکی کرد بیته و بیکات و برواداریش بوو بیت ئه وه سویند به خوا به

ژيانېكى خوښ دهيان ژيهنېن و سوتېند بې پاداشتېيان بدهېنهوه به چاكتر لهوهى
كه ئهوان دهيانكرد [16 : 97].

تووشی چی خه سارۆمه ندی وزیانیک ده بمه وه ئه گهر پهیره و کاری ئاینی ئیسلام نه بم؟

مرۆف گه وره ترین زانست له دهست ده دات ؛ ئه ویش زانسته به الله، و باوه رهینان به الله له دهست ده دات که ئه م باوه رهینانه هیمنی و دنیایی به مرۆف ده به خشیت له گه ل نیعمه تی نه براوه وه تاهه تایی له قیامه تدا.

و مرۆف خویندنه وه و تیرامان و باوه رهینان به ئه م کتیبه له دهست ده دات که الله دایه زاند بو خه لکی.

ههروه ها مرۆف هاوه لیبون له گه ل پیغه مبه ران له دهست ده دات له به هه شتدا، و هاوه ل ده بیت له گه ل شه ی تانه کان و تاوانباره کان و تاغوته کان له دۆزه خدا ؛ که خراپترین شوین و هاوه ل له وئییه.

خوای گه وره ده فهرمویت:

﴿فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُونِهِ ۗ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۗ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ ۗ يَعْبَادُ فَاتَّقُوا ۗ﴾ [الزمر: 15-16]

قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ (15) ﴿قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ * (به بی باوه ران بلی) ئیوهش جگه له خوا چیتان و ویست بی په رستن بلی بیگومان زه ره مه ندان که سانیکن که خویان و که سوکاریان له دهست داوه له روژی قیامه تدا بیدار بن، هه ره ئه وه یه زه ره رۆمه ندی ئاشکرا و دیار (15) لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ

ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ { . لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ * بۆ ئەوان ههیه له لای سه‌ریانه‌وه چه‌ند ته‌به‌قیك (وهك هه‌وری ره‌ش) له‌ئاگر و له‌ژێریشیانه‌وه چه‌ند ته‌به‌قیك هه‌یه ئەو (سه‌زایه) خوا به‌نده‌كانی خۆی پێ ده‌ترسینیت ئە‌ی به‌نده‌كانم خۆتان بپاریزن (له‌ سه‌زای من) (16) ﴿[39: 15, 16].

بپاریه‌که‌ دوا مه‌خه‌!

دو‌نیا شوینی مانه‌وه‌ی هه‌تا هه‌تا پێ نییه‌...

هه‌موو جوانیه‌ك تێیدا نامینیت و هه‌موو شه‌هوه‌تیک ده‌کوژیته‌وه‌...

رۆژیک دیت که لپرسینه‌وه‌ت لیده‌کریت له‌سه‌ر هه‌موو قسه‌ و کرده‌وه‌کانت؛
ئه‌ویش رۆژی قیامه‌ته‌، خ‌وای گه‌وره‌ ده‌فه‌رمویت:

﴿وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾ ﴿٤٩﴾ [الكهف: 49]

{وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا} ﴿وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾ واته: ﴿نامه‌ی کرده‌وه‌کان دابه‌ش ده‌کریت (ده‌درتیه‌ ده‌ستی راستی چاکه‌کاران و ده‌ستی چه‌پێ تاوانباران) ئە‌مجا تاوانباران ده‌بینیت زۆر ده‌ترسن له‌و (هه‌موو تاوان و خراپه‌ی) که تێیدا یه‌ و ده‌لێن ئای هاوار بۆ

ئېمە ئەم نامە و دەفتەرە چىيە؟ هيچ كردهويه كى بچووك و گه ورهى به جى
نه هيشتوو و تومارى كدوو هه كردهويه كيان كدبىت (تيايدا) ئامادهيه و
پهروهردگارت ستهم له كهس ناكات ﴿[18 : 49].

خوای گه وره - عز وجل - پیمانی راگه ياندوو كه ئەو مروڤه ی مسوئمان نابیت ؛
چاره نووسی مانه وهی هه تاهه تايه له دوزه خدا.

خه سارو مه ندیه كى كه م نیه به لكو مه زنه:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

[آل عمران: 85]

{ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ }
﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ واته:
﴿و هه ركه سىك ئاينىكى تر په يرهو بكات جگه له ئىسلام هه رگيز لى قبول
ناكرىت له قيامه تيشدا له دوړاو ه كان ده بىت ﴿[3 : 85].

ئىسلام ئەو ئاينه يه كه پهروهردگار جگه له په يرهو كردنى ئەم ئاينه ؛ په يرهو كردنى
هيچ ئاينىكى تر قبول ناكات له مروڤه كان.

الله ئيمه ي خوئقاندوو و بو لاي ئەو ده گه رپينه وه، و ئەم دونيايه شوئنى
تاقى كردنه وه يه بو ئيمه.

دنيا به له سه ر ئەوه ي: ئەم دونيايه زور كورته وه كو خه و بينى نىكى كورت وايه ...
وهيچ يه كىك نازانىت كه ي ده مرىت!

ئايا وه لامت بو پهروهردگارت چى ده بىت ئە گه ر له روژى قيامه تدا لىت بپرسىت:
بوچى شوئنى هه ق وراستى نه كه وتىت؟ بوچى شوئنى كوئا پىغه مبه ر نه كه وتىت؟

چۆن وهلامی پهروهردگارت دهدهيتهوه له رۆژی قیامهتدا ؛ له کاتیکدا ئاگاداری کردیتهوه له سههره نجامه کانی بیباوه ریبوون به ئیسلام، وپیتی راگه یاند که چاره نووسی کافر -بیباوه ر- تیاچوونی هه تاهه تاییه له دۆزه خدا؟

خوای گه وره ده فه رمویت:

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾﴾

[البقرة: 39]

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾
﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ واته: ﴿وه
ئه وانه ی که بیباوه ریبوون و نیشانه و ئایه ته کانی ئیمه یان به درۆزانی ئه وانه هاوه ل
و هاوده می ئاگرن تیایدا ئه میننه وه به هه تاهه تایی وهه می شه یی﴾ [2: 39]. [2]:
[39].

ھېچ پۆزىشك نىيە بۇ ئەو كەسەى ھەق رەتدە كاتەوہ وشوئى باوبايرانى دەكەوئت

اللہ - عز وجل - پئمانى راگە ياندووہ كە زۆرئك لە خەلكى رەقى دەكەنەوہ بئنە نئو
ئائىنى ئىسلامەوہ لە ترسى ئەو ژىنگەيەى تئيدا دەژىن .

وزۆرئك لە خەلكى ئىسلام رەت دەكەنەوہ چونكە ھەز ناكەن بىروباوہريان بگۆرن
كە لە باوبايرانىانەوہ بۇيان ماوہتەوہ و لەسەرى راھاتوون، وزۆرئك لە مرؤفەكان
دەمارگىرى بۇ پوچەل رئگر دەبئت لە باوہرەئىنانيان بە ئىسلام ؛ كە ئەم دەمارگىرىە
زۆرجار لە باوبايرانەوہ بۇيان ماوہتەوہ .

ھەموو ئەمانە ھېچ پۆزىشكئىيان نىيە بۇ باوہر نەھئىنان بە ئىسلام، ھەموويان
لەپئش خواى گەورە دەوہستەن ھېچ بەلگەيان پئ نىيە بۇ بەرگىرى كردن لە خوئان .

ھېچ پۆزىشكئى نىيە بۇ مولحيد كە بئئت لەسەر ئىلحاد - پئ دىنى - دەمئىنمەوہ
چونكە لە خئزانئكى مولحيد لەدايكبووم! بەلكو دەبئت ئەو ئەقلەى خودا پئى
بەخشيووہ بەكارىيەئئت، وتئرامان بكات بۇ مەزنى ئاسمانەكان وزەوى، وئىر بكاتەوہ
بەو ئەقلەى خودا پئى بەخشيووہ بۆئەوہى تئبگات ئەم گەردوونە پەروەردگارئكى
ھەيە، ھەروہا ئەوہى بەرد وبت دەپەرستئت ھېچ پۆزىشكئى نىيە بۇ شوئىنكەوتنى
باوبايرانى، بەلكو دەبئت بگەرئت سەبارەت بە ھەق وراستى وپرسىار لە خوئى بكات:
چۆن پئ گيانئك دەپەرستم كە نابىسئت ونامبئئت ھېچ سوودئكى بۆم نىيە !؟

وئەو گاورەى باوہرى بە شتائىك ھەيە كە پئچەوانەى فئترەت و سروسشت وئەقلئ
مرؤفن ؛ لەوانەئش باوہرپوون بەوہى خودا كورئى ھەيە، ھەروہا دەبئت پرسىار لە
خوئى بكات: چۆن پەروەردگار مندائەكەى دەكوژئت لەكاتئكدا ھېچ گوناھئكى
نەكردووہ بەلكو لەبەر تاوانى خەلكى تر دەيكوژئت! ئەمە ستەمە! چۆن مرؤفەكان
دەتوانن كورئى خودا لەخاچ بەدن وئىكوژن! ئايا پەروەردگار توانائى ئەوہى نىيە لە

تاوانی مروّفه کان خوش بیت بهی نهوهی پیویست بکات وریگه بدات بهوهی
کوره کهی بکوژن؟ ئایا پهروهردگار توانای بهرگری کردنی نییه له کوره کهی؟

واجبه مروّفی ژیر شوینی ههق وراستی بکهویت، ولاسای باوبا پیرانی نه کاته وه له
پوچه لدا.

خوای گهوره دهفه رمویت:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
ءَابَاءَنَا أُولَٰئِكَ هُمُ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾ [المائدة: 104]

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
ءَابَاءَنَا أُولَٰئِكَ هُمُ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾ واته: ﴿وه کاتیک که
بووتریت پیدان وهرن بۆلای ئه و قورئانهی که خوا ناردویه تیه خواره وه و بۆلای
(پیغه مبهر ﷺ) ده لێن به سمانه ئه و (ئاینه ی) که باوک و با پیرانمان له سه ری
بوون ئایا (چاویان لیده کهن) ئه گهر له حالیکدا باو با پیرانی شیان هیچ شتیکیان
نه زانیی و گومر ابووبن﴾ [5: 104].

چی بکات ئەو کەسە ی که دەیهوئیت مسوئمان بیټ بهلام دهرسیټ لهوهی کهسه نزیکه کانی ئازاری بدەن؟

ئەوهی دەیهوئیت مسوئمان بیټ وله ژینگه‌ی دهوروپشتی دهرسیټ، دهرتوانیت ئیسلامبوونی بشاریت‌هوه هه‌تاوه‌کو خوای گه‌وره‌ریگی خیری بوئاسان دهرکات، وبوی گونجاو دهربیټ که ئیسلامه‌تیه‌که‌ی ئاشکرا بکات.

واجبه له‌سهرت دهرسته‌جی ئیسلام قبول بکه‌یت، به‌لام واجب نییه مسوئمان بوونت به دهوروپشتت بلټیت وئاشکرای بکه‌یت؛ ئە‌گه‌ر ئە‌مه‌ زبانی بوټ هه‌بیټ.

بزانه ئە‌گه‌ر مسوئمان بیټ دهربیټ به‌ برای سه‌دان ملیۆن مسوئمان، وده‌توانیت په‌یوه‌ندی بکه‌یت به‌ مزگه‌وتیک یان ناوه‌ندیکی ئیسلامی له‌ ولاته‌که‌دا، وداوای راوئژ ویارمه‌تیان لیبکه‌یت وئهمه به‌خته‌وه‌ریان دهرکات.

خوای گه‌وره دهره‌رموئیت:

﴿... وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۗ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ...﴾

[الطلاق: 2-3]

{ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ } ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ * هه‌ر که‌سیک له‌ خوا بترسیټ -ته‌قوادار بیټ- خوا دهرووی لی دهرکاته‌وه وه رزق ورۆزی دهرادات له‌لایه‌که‌وه که به‌خه‌یا ئیدا نه‌هاتووه ویری لی نه‌کردوه‌ته‌وه﴾ [65 : 2, 3]

ئەى خوئنهرى به ريز

ئايا خوئقئنه رت - كه ئەو هه موو نئعمه تهى پئداووئت، و خواردنى پئده به خشئت له كاتئكدا كۆرپه له بووئت له ناو سكى دا ئكتدا وئئستا هه وات پئده به خشئت بوئنه وهى هه ئبمژئت- ؛ رازىكردنى ئەو گرنگتر نئبه له لات له رازىكردنى خه لكى ؟

ئايا بردنه وهى دونىايى و قئامه تى شائستهى قوربانئدان نئبه به هه موو چئزه كاتى و براوه كانى دونيا ؟ سوئند به الله، شائسته يه !

مه هئله رابردووئ رئگر بئت له وهى رئگا چه وته كه ت راست بكه ئته وه، و كاره راست و دروسته كان ئە نجام بده ئت.

ئهمرۆ ببه به ئئماندارئكى راسته قئنه ! و مه هئله شه ئتان رئگر بئت له وهى شوئنى هه ق بكه وئت !

خوای گه و ره ده فه رموئت :

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا ﴿١٧٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ ﴿١٧٥﴾ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧٥﴾﴾ [النساء: 174-175]

{ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا (174) ﴿١٧٤﴾ }
أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا * ئەى خه لكئنه به راستى بوئان هات به لكه ئ ئاشكرا له پهروه ردگار تانه وه، وه ناردمانه خواره وه بوئان رووناكئبه كئ ئاشكرا (كه قورئانه) (174) فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا (175) { فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ

إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا * جا ئهوانه‌ی باوه‌ریان به خوا هیناوه و پشتیان بهو
به‌ستووه وده‌ستیان گرت به ئاینه‌که‌یانه‌وه ئه‌وه بیگومان ده‌یانخاته ناو به‌زه‌یی
خۆیه‌وه و به‌هره‌و چاکه‌ی (خۆیه‌وه) وه رینماییان ده‌کات بۆلای خۆی که ریگی
راسته (175) ﴿4: 174, 175﴾.

ئايا ئامادەيت بۇ مەزىنەن بىر ياردان لە ژيانندا؟

ئەگەر ھەممۇ ئەو ھى باسكرا لەلات ماقول ومانادارە، ودانت بە ھەقىقەت نا لە دلئەو، دەبىت ھەنگاوى يەكەم بنىت بەرەو مسولمان بوون، ئايا دەتەويت يارمەتیت بدەم بۇ باشترین بىر ياردان لە ژيانندا وپىنمونتیت بکەم بۇ چۈنەتتى مسولمان بوون؟

مەھىلە تاوانەكانت رىگر بن لەو ھى بىتە نىو ئاينى ئىسلامەو، خاى گەورە پىمانى راگەياندوو لە قورئاندا كە ئەو لە ھەموو گوناھەكانى مروف خۆشەبىت ئەگەر مسولمان بىت وتەوبە بكات وبگەرپتەو بۇ لای پەرورەدگارى، تەنانەت پاش قبولكردنى ئىسلامىش سروسىتە كە تووشى ھەندىك گوناھ بىت ؛ چونكە ئىمە مروفين وفرىشتە نىن كە ھەرگىز سەرپىچى نەكەين، بەلام داواكراو كە داواى لىخۆشبوون لە اللە بكەين وبۇ لای ئەو بگەرپىنەو بە تەوبەكردن، ئەگەر خاى گەورە بىنيت كە تۆ راستەوخو و دەستبەجى ھەقت قبول كرد وھاتىتە نىو ئاينى ئىسلامەو وشايەتومان تەھىنا ؛ ئەوا يارمەتیت دەدا بۇ وازھىپان لە تاوانەكان، ئەو ھى بەرەو لای اللە بروات وشوئى ھەق بکەويت ؛ خاى گەورە سەرکەوتووى دەكات بۇ خىرى زياتر، بۇيە لە ئىستادا ھىچ دوودل مەبە لە ھاتنە نىو ئاينى ئىسلامەو.

لە بەلگەكان سەبارەت بەم بابەتە، خاى گەورە دەفەرموت:

﴿قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ...﴾ [الأنفال: 38]

﴿قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ﴾ واتە: ﴿ئەى پىغەمبەر ﷺ﴾ بلى: بە ئەوانەى كە بى باوەر بوون ئەگەر كۆتايى بھىن (بەبى بروايە كەيان) بەراستى (خوا) دەبوريت لە ھەرچى لەو ھو پىش كروويانە ﴿[8 : 38].﴾

چی بکہم بوئەوہی بېمہ مسولمان؟

ہاتنہ نیو ئاینی ئیسلامہوہ کاریکی زور ئاسانہ، ویپویستی بہ ہیچ ریورہسمیکی فہرمی وئامادہبوونی ہیچ یه کیک نییہ، تہنہا لہسہر مروثہ کہ ہہردوو شاہیدیہ کہ بدات -شایہتومان بھینیت- بہ زانست وباوہریوون بہ ماناکہی، ئەمیش بہووتی: (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله) واتہ: (شاہیدی دەدەم ہیچ پەرستراویک شایستہی پەرستن نییہ بہ ہق وراستی جگہ لہ اللہ وشاہیدی دەدەم موحمەد پیغہمبەری خودایہ)، ئەگەر کرا بہ زمانی عەرہی بیئیت باشترہ وئەگەر قورس بوو ئەوا تہنہا بہ زمانہکەہی خۆت بیئیت بہسہ وبہم شیوہیہ مسولمان دەبیت، پاشان دەبیت ئاینہکەت فیڕ بیت کہ سەرچاوی بہختہوہریتہ لہ دونیادا وھۆکاری رزگاربوونتہ لہ قیامەتدا.

بو زانیاری زیاتر سہبارہت بہ ئاینی ئیسلام ؛ ئامۆژگاری دەکہم بہ سەردانیکردنی ئەم مآلپەرہ: <https://byenah.com/ku>

بہستہری (وہرگیراوی ماناکانی قورئانی پیروز) بہ زمانی کوردی: <https://quranenc.com/ku/home>

بۇ فېرېوونى چۆنیه تی پهیره وکردنی ئاینی ئیسلام، پېشنیار ده کهم سەردانی ئەم
مالپەرە بکهیت: <https://byenah.com/ku>

ناوهرۆك

- كئ مئ خولقاندووہ؟ وبۆچى؟ ھەموو شتئك بەنگەيە لەسەر بوونى
خولقئنەر (پەروەردگار) 1
- كئ خولقئنەرى ئاسمانە كان وزەوى وئەوہى تئياندايە لە خولقئنراوہ مەزنە كان كە
لە ژماردن نايەن؟ 3
- خوای بەرز وپاك 5
- سيفەتە كانى پەروەردگار - سبحانە وتعالى - 7
- پەروەردگارى پەرستراو دەبئت خواوہنى كاملتئىن سيفەتە كان بئت 7
- ئايا مەعقولە پەروەردگار وازمان لئبھئئت بەبئ ئەوہى وەحى ئاسمانيمان بۆ
بنئرت؟ 9
- قورئانى پئروز 12
- بۆچى چەندەھا پئغەمبەر ھەيە؟ 12
- مروؤف نابئتە ئيماندار ھەتاوہ كو باوہر دەھئئت بە ھەموو پئغەمبەران .. 14
- ئايا ئىسلام چئيە؟ 16
- باوہرى مسوئمانان چئيە سەبارەت بە عيسا -عليه السلام-؟ 17
- دەبئت چى بكەم بۆئەوہى بئمە مسوئمان؟ 24
- ئىسلام رئىگاي بەختەوہريە 25
- چى سوودئك بەدەست دەھئئم ئەگەر بئمە نئو ئائينى ئىسلامەوہ؟ 27
- تووشى چى خەسارۆمەندى وزيانئك دەبمەوہ ئەگەر پەيرەوكارى ئائينى ئىسلام
نەبم؟ 29
- بئيارەكە دوا مەخە! 30

- 33..... ھېچ پۆزىشنىك نىيە بۇ ئەو كەسەى ھەق رەتدە كاتەوہ وشوئىنى باوباپىرانى دەكەوئىت
- 35..... چى بكات ئەو كەسەى كە دەيەوئىت مسوئلمان بئىت بەلام دەترسىت لەوہى كەسە نزيكە كانى ئازارى بدەن؟
- 36..... ئەى خوئىنەرى بەرئىز
- 38..... ئايا ئامادەيت بۇ مەزنترن بىراردان لە ژيانندا؟
- 39..... چى بكەم بۇئەوہى بىمە مسوئلمان؟
- 41..... ناوہرۇك

ئىسلام بناسه به زياتر له ۱۰۰ زوبان

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com

وه رگپراوى وردى فەرموده كانى
پنغه مېهر ﷺ و شروقه كانيان به
زياتر له (۶۰) زمان.

بيان الإسلام
byenah.com

با بهقى هه لېژنېردراو بۆ
پيناساندى ئىسلام و
فېركردنى به زياتر له
(۱۲۰) زمان.

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

وه رگپراوى وردى واتاكانى
قورتاى پېروز به زياتر له
(۷۵) زمان .

موسوعات وخدمات إسلامية باللغات
s.islamenc.com

بۆ سه ردا نېكردنى مالىپه پرى
زياتر به زمانه كانى جيهان
(s.islamcontent.com)

موسوعة المحتوى الإسلامي باللغات
islamcontent.com

با به ته ئىسلاميه جوراوجۆر
و گشتگيره كان به زياتر له
(۱۲۵) زمان .

ملايسع أطفال المسلمين جهه
kids.islamenc.com

پرسيار و وه لام بۆ مندالان
و هه موو موسلمانان به
زياتر له (۴۰) زمان .

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

جمعية الدعوة
وتوعية الجاليات بالربوة

جگہ

کی منی خولقا اندوہ؟ واپسچی؟
ہمہ موو شتیکر بہ لگہ بہ نہ سہ ر ہونی
خولقینہ ر (بہ ر وہ رو کارا ش)

